

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 16/1148

Vår ref: 16/2505

Vår dato: ^{21/6-16}~~27.16~~

Høring - Forslag til endringer i reglene om barnebidrag og bidrag etter fylte 18 år

Vi viser til høringsbrev av 12. april 2016 om forslag til endringer i reglene om barnebidrag og bidrag etter fylte 18 år i barneloven med forskrifter. Vi er positive til de regelverksforslagene som fremkommer av høringen. Flere av endringsforslagene vil føre til at brukerne opplever at det fattes mer rettferdige beslutninger i bidragssakene, dette gjelder særlig forslag om ett nytt generelt fradrag ved fastsettelse av bidrag etter fylte 18 år, endring av hvordan barnetillegg behandles ved delt bosted og utvidet motregningsadgang. Vi har merknader til enkelte av forslagene.

Informasjon fra utdanningsinstitusjoner

Det konkrete forslaget i høringen er at NAV får en utvidet hjemmel til å innhente opplysninger, slik at det også kan innhentes opplysning fra utdanningsinstitusjoner om skolegang. Dette vil effektivisere saksbehandlingen av bidrag etter fylte 18 år og samtidig føre til at vi får opplysninger av god kvalitet.

Vi ber imidlertid om at lovteksten endres slik at NAV i tillegg til informasjon om at skolegangen er påbegynt, i gang eller avsluttet, også gis anledning til å få informasjon fra utdanningsinstitusjoner om studieprogresjon, bytte av linjer og om omfanget av studiet. Vi trenger den sistnevnte informasjonen for å vurdere om barnet kan sies å «halde fram med slik skulegang som må reknast som vanleg» etter barneloven § 68 annet ledd.

Vi foreslår endring i barneloven § 70 sjuende ledd. Vår endring i tekst er markert med kursiv og gjennomstreking nedenfor. Vi tar utgangspunkt i lovendringsforslaget slik det er i høringsnotatet under punkt 18.

KUNNSKAPSAVDELINGEN // ARBEIDS- OG VELFERDSDirektoratET

Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 OSLO

Besøksadresse: Økernveien 94 // 0557 Oslo
Tel: 21071000 // Faks:

www.nav.no //

Forslag til endring i ordlyden i barneloven § 70 sjuende ledd:

Foreldra har plikt til å opplyse det organet som skal handsame fastsetjinga av tilskotet, om kva arbeid, utdanning, inntekt og formue dei har, og elles om alt anna som kan ha noko å seie for fastsetjinga av fostringstilskotet. For å fastsetje tilskotet kan organet utan omsyn til teieplikta krevje dei opplysningane som trengst frå arbeidsgjevarar, likningsstell, arbeids- og velferdsetaten og forsikringsselskap, bankar og andre som forvarer eller forvaltar formueverdiar. For å fastsetje tilskot til barn over 18 år kan organet utan omsyn til teieplikta krevje opplysningane som trengs frå utdanningsinstitusjonar om skulegangen er kommen i gang, held fram eller er avslutta.

Forslag om at skoleelevens egen inntekt skal gis større betydning for bidragets størrelse.

Vi er positive til forslaget om å tillegge inntekten til ungdom over 18 år større vekt ved fastsettelsen av barnebidrag. Vi er enige i at det er rimelig at ungdom over 18 år som har egen inntekt, kan forventes å ta et større ansvar for egen forsørgelse. Forslaget bevarer samtidig symmetrien mellom bo-forelderens og bidragspliktiges forsørgeransvar, noe vi anser å være viktig.

Regelverksendringen vil berøre et begrenset antall ungdom over 18 år, da de færreste i denne aldersgruppen har høy nok inntekt til å bli påvirket av endringen. De som vil oppleve endringen sterkest, er lærlinger og elever som arbeider ved siden av skolegangen.

Departementet ber om høringsinstansene syn på om det bør innføres et generelt fradrag i alle saker ved offentlig fastsettelse av bidrag etter fylte 18 år på 10 prosent for å kompensere for at størrelsen på bidrag etter fylte 18 år øker.

Vi er positive til et generelt fradrag ved fastsettelse av barnebidrag etter fylte 18 år. Vi har erfart at barnebidrag etter fylte 18 år er betraktelig høyere enn bidrag fastsatt for barn under 18 år, og de foreslåtte endringene vil redusere bidragene til et rimelig nivå.

Forslag om at motregningsadgangen bør utvides til også å omfatte motregning etter klage og tilfeller der et tidligere avtalt bidrag blir endret og satt ned etter søknad fra en av partene. Dette vil gi en bidragspliktig som har betalt mer av barnets underhold enn det han/hun var pliktig til, en enkel og effektiv måte å få dekket sitt utestående krav på.

Dagens ordning er uheldig og NAV stiller seg bak forslaget.

Det vil påløpe administrative kostnader knyttet til en utvidelse av motregningshjemmelen. NAV Innkreving fatter enkeltvedtak om motregning, noe som gir klagerett for begge parter. En utvidelse vil føre til økt arbeidsbelastning og økt saksmengde for NAV Innkreving.

Underholdskostnaden- sjablonen for boutgifter

Lovforslaget innebærer at det skal gjøres en ny vurdering av underholdskostnaden ved fastsettelse og endring av barnebidrag. Dette innebærer at regelverket blir mer komplisert. Risikoen for ytterligere konfliktpunkter mellom bidragspartene øker for hvert moment NAV skal ta stilling til ved bidragsfastsettelsen. Flere vurderingsmomenter vil også innebære ytterligere tidsbruk for saksbehandlerne. I de fleste bidragssakene vil det imidlertid være klart ut fra faktum om det er ett eller flere barn i husstanden. Dette vil derfor trolig ikke bli et gjentakende tvistetema mellom partene, og vil antagelig kun innebære en liten økning i saksbehandlernes tidsbruk.

Det bør fremgå klart hvilke barn som regnes med i vurderingen av om det er ett eller flere barn i husstanden. I bidragsregelverket har man tidligere lagt til grunn at det bare er egne barn som vektlegges og ikke barn til nye partnere. Vi ber om at dette prinsippet videreføres slik at det ikke oppstår ulikheter mellom hvordan vi vurderer partenes husstander. I forskrift om fastsetjing og endring av fostringstilskot § 6 første ledd, annen setning, er det definert at bidragspliktige må ha midler til forsørgning av egne barn i egen husstand. Vi anbefaler at ordlyden gjenbrukes i forskriften § 3 tredje ledd.

Informasjon fra utdanningsinstitusjoner

Det er forslått «..at det bør innføres en lovhjemmel som gir NAV adgang til å innhente informasjon fra utdanningsinstitusjoner. Dette vil effektivisere saksbehandlingen og motvirke misbruk av ordningen.».

Å bidra til at flere kommer i arbeid og færre mottar stønad er blant NAVs høyest prioriterte oppgave. Utdanning er en av de viktigste faktorene som påvirker tilknytningen til arbeidslivet. For å få nærmere informasjon om virkningene av stønadsordningene og i hvilken grad NAV lykkes med samfunnsoppdraget sitt, er det sentralt for NAV å kunne arbeide statistikk og analyser av god kvalitet om hvordan NAVs brukere beveger seg mellom stønadsordningene, arbeidslivet og utdanningssystemet. NAV har derfor *et generelt behov* for individdata om utdanningsnivået i befolkningen og om personer under utdanning. Vi støtter derfor høringsnotatets forslag, og ber om det i tillegg vurderes en generell hjemmel som gir NAV tilgang til utdanningsdata med sikte på å bedre grunnlaget for å utarbeide statistikk og ellers analyser og utredninger av NAVs virkemidler. Det er allerede en hjemmel i folketrygdloven

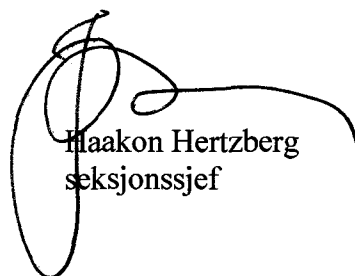
om innhenting av informasjon fra utdanningsinstitusjoner knyttet enkeltsaker. Denne bestemmelsen kan det være hensiktsmessig å utvide.

Eksempler på forbedringsområder ved en generell tilgang til utdanningsdata:

- Statistikk og analyser av overganger fra trygdeordninger og arbeidsledighet til utdanning.
- Statistikk og analyser av overganger fra utdanning til trygdeordninger og arbeidsledighet.
- Effektanalyser av regelendringer. Som eksempel kan nevnes endringene i revidert nasjonalbudsjett 2016 som gjorde det enklere å kombinere dagpenger med utdanning.
- Analyser av hvordan effekten av NAVs virkemidler og tjenester på overgangen til arbeid varierer med utdanningsnivå.
- Beregninger av økonomiske konsekvenser av regelverksforslag for NAVs stønadsordninger. Eksempler kan være regler som begrenser eller tillater kombinasjon av stønader og utdanning, eller aktivitetskrav for stønader, der kravet kan oppfylles gjennom utdanning.

Med vennlig hilsen

Yngvar Åsholt
Kunnskapsdirektør

Haakon Hertzberg
seksjonssjef